

ВЕЧІРНІ ВІСТІ

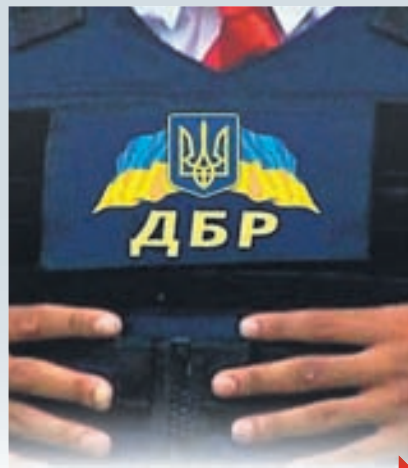
45(633),
9–15 грудня 2019 р.

ГАРАНТ ВСТАНОВИВ РЕКОРД
ІЗ ПАДІННЯ РІВНЯ ПІДТРИМКИ

стор 4

ЩЕ ОДИН РЕСТАРТ
ЧИ ПІДКОРЕННЯ ДБР?

стор 5

ПОЛЮВАННЯ
НА НУЖДЕНИХ

стор 6

Фото Олександра ПРОКОПЕНКА

ЗЕМЛЯ – НЕ ТОВАР!

НАЦІОНАЛЬНИЙ ШТАБ
ЗАХИСТУ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ

ВИМАГАЄМО ВІД ПРЕЗИДЕНТА

РЕФЕРЕНДУМУ!

Понад 40 політичних та громадських організацій, які виступають проти розпродажу землі, об'єдналися в Національний штаб захисту рідної землі. До його складу увійшли представники політичних партій та рухів, наукових та професійних спілок, волонтерських та ветеранських організацій.

«Батьківщина» долучилася до роботи штабу. Лідер партії Юлія Тимошенко взяла участь у його першому засіданні.

«Якщо ми не керуватимемо своїми земельними ресурсами — наслідки будуть трагічні. Ми залишимося сиринним придатком назавжди. І через жодні міжнародні суди цього не змінимо. Я хочу, щоб усі ми усвідомлювали, на якій межі стоїмо. Це та межа, за якою України в повноцінному вимірі як незалежної суверенної держави вже не буде», — зазначила Юлія Тимошенко у своєму виступі.

Національний штаб затвердив вимоги до президента Володимира Зелен-

ського, у яких йдеться про необхідність відкласти ухвалення земельних законів, продовжити мораторій та оголосити референдум — давши народу самостійно вирішити, продавати сільськогосподарську землю чи ні.

«Зеленський знає, що 73% людей проти розпродажу землі. Якщо він всупереч цьому протягне земельні за-

кони, це означатиме, що він працює не на Україну. Це означатиме, що він працює на замовлення, яке йде зовсім з інших сторін, але точно не від народу України. Інакше б він провів референдум та ухвалив би всі рішення за його результатами», — наголосила лідер «Батьківщини».

На першому засіданні Національного штабу було ухвалено рішення щодо об'єднання в один спільний рух усіх штабів, створених різними організаціями. Активісти звернулися до депутатів різних рівнів із закликом підтримати вимоги штабу. Окреме звернення щодо неприпустимос-

ті відкриття в Україні ринку землі спрямували до міжнародних організацій.

Владу попередили, що в разі ігнорування вимог людей Національний штаб залишає за собою конституційне право на мирні протести.

«Зараз у нас залишилась остання можливість на щось вплинути. Нам треба єднати зусилля та виходити на єдиний процес захисту України в умовах цієї політичної кризи. Наша команда — за безстрокові акції протесту як у регіонах, так і в центрі, з усіма зусиллями нашої команди», — зазначила Юлія Тимошенко.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ШТАБ ЗАТВЕРДИВ ВИМОГИ ДО ПРЕЗИДЕНТА ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬКОГО, У ЯКИХ ЙДЕТЬСЯ ПРО НЕОБХІДНІСТЬ ВІДКЛАСТИ УХВАЛЕННЯ ЗЕМЕЛЬНИХ ЗАКОНІВ, ПРОДОВЖИТИ МОРАТОРІЙ ТА ОГОЛОСИТИ РЕФЕРЕНДУМ — ДАВШИ НАРОДУ САМОСТІЙНО ВИРІШИТИ, ПРОДАВАТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ ЗЕМЛЮ ЧИ НІ

ВСЕУКРАЇНСЬКА СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА

НАША АДРЕСА В ІНТЕРНЕТІ: GAZETA.VV.COM

Рекомендована ціна
5 гривень

Україна може виконати роботу над чужими помилками

На початкових етапах земельної реформи варто дозволити продаж наділів виключно фізичним особам і не допускати до чорноземів іноземців.

Про це під час круглого столу повідомив заступник голови аграрного комітету Сейму Литовської Республіки, экс-міністр сільського господарства Литви Казіс Старкевічус, який поділився досвідом своєї країни й застеріг Україну від помилок.

Він нагадав, що в Литві у 1991 році відбулася повна реституція, тому землі, відібрані у фермерів за часів СРСР, були повернуті їхнім справжнім господарям. І фактично з цього часу іноземні компанії, скуповуючи колишні колгоспи, тим самим отримали доступ до корпоративних прав. На щастя, наразі іноземці володіють 2% землі Литви, адже влада країни завжди стояла на захисті власних фермерів, виправляючи помилки.

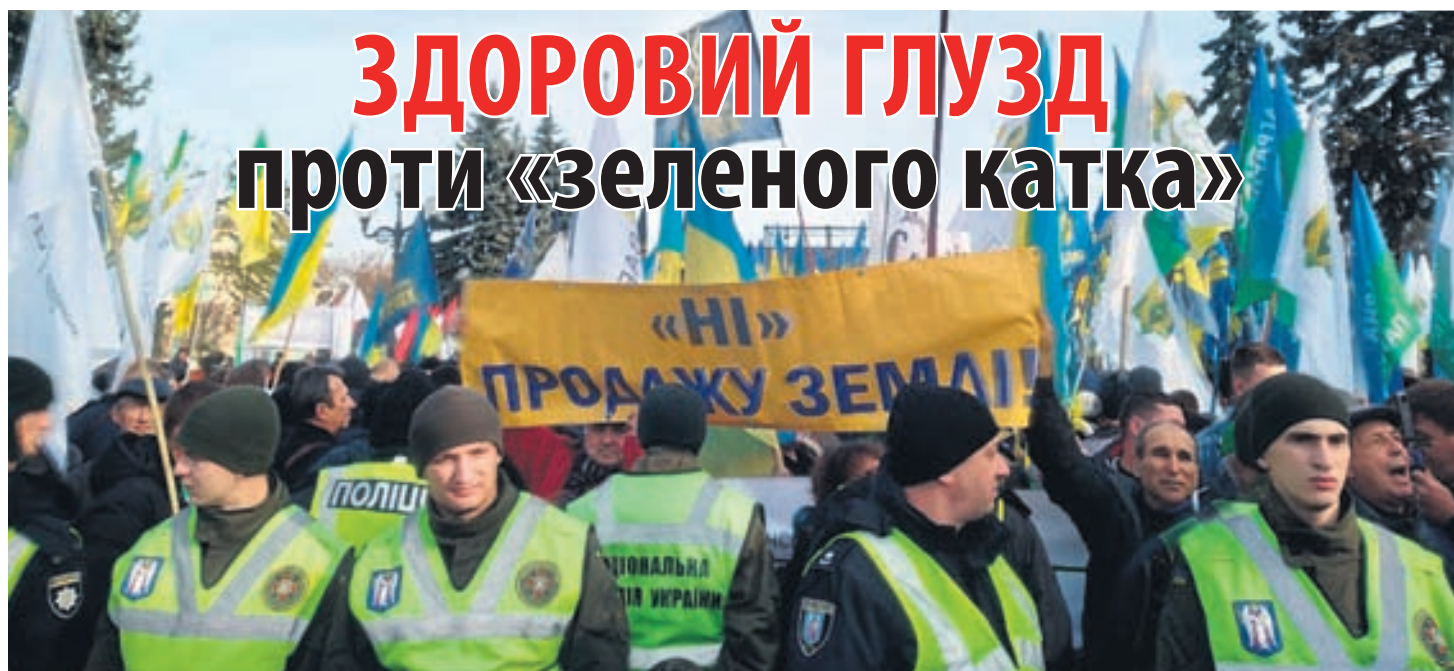
Казіс Старкевічус розповів, що у 1995 році його країна отримала членство в ЄС, а земельна реформа фактично розпочалася у 2004-му.

«Напередодні нам також казали, що ми не вступимо до ЄС, якщо не дозволимо увійти в країну іноземному капіталу. Але ми домовилися з Брюсселем про перехідний період на 10 років. А після набуття членства в ЄС у нас запрацювала прозора система Євросоюзу й ми почали отримувати гроші, в тому числі на розвиток сільського господарства. Коли у 2014-му закінчився перехідний період, і іноземці, хоча і з обмеженнями, отримали доступ до литовських земель, наші фермери вже купили наділи. Більше того, навіть зараз існує програма, що дозволяє взяти кредит максимум під 3% річних на 25 років. Звичайно, за таких умов можна придбати землю. Так само і ви у переговорах із Світовим банком можете оперувати тим, що спочатку землю повинні купувати виключно українці», — наголосив заступник голови аграрного комітету Сейму.

Він додав, що основною помилкою Литви під час запровадження земельної реформи був дозвіл на старті купувати землю як фізичним, так і юридичним особам. Крім того, не було встановлено обмежень на придбання наділів пов'язаними особами, в результаті чого великі земельні масиви почали концентруватися в одних руках. Приміром, у власності одного з найбільших литовських агроконцернів — 30 тисяч гектарів, при тому, що обсяг сільгоспземель у Литві 3 млн га.

«У 2014 році ми це виправили. Зараз пов'язані особи не можуть мати понад 500 га землі. Більше того, для великих господарств на законодавчому рівні ми збільшили податкове навантаження. Адже концентрація великої кількості землі в одних руках — це небезпека для держави.

Щодо вашої норми по 200 тисяч га в одні руки — це дуже багато. Я знаю, що є 5, 10, 20 тисяч гектарів — це найбільше. Ви маєте не допускати такої помилки, і першими повинні отримувати землю ваші фермери», — зазначив Казіс Старкевічус.

«Слуги народу» воліють не чути українців, особливо коли це стосується питань нацбезпеки та запровадження ринку землі. Попри чисельні соціопитування, в яких переважна більшість респондентів виступає за продовження мораторію, монобільшість має намір до кінця року ухвалити у другому читанні й у цілому законопроекти, що перетворять землю на товар. Про такі наміри повідомив голова фракції «СН» Арахамія.

Минулого тижня в день проведення парламентських слухань про «вітчизняну модель обігу землі» під Верховну Раду знову вийшли аграрії, щоб не допустити запуску дикого ринку землі. Одночасно з протестами на площі Конституції в сесійній залі конструктивна опозиція, науковці та фермери намагалися донести «зеленій команді» позицію більшості українців.

Питання захисту українських чорноземів від розпродажу стало об'єднуючим для більшості парламентських фракцій. Цю боротьбу розпочала команда «Батьківщини», її підтримали й інші народні обранці, які висловлювали свої застереження щодо законопроектів про обіг земель сільгоспризначення. Всі вони схилиються до думки, що ухвалені у першому читанні законодавчі ініціативи є сирими. І попри те, що до них подано більше 4000 поправок, на краще ці документи виправити складно. Тому краще їх відкликати й напрацювати нові — із залученням фахівців та сільгоспвиробників.

Представники монобільшості натомість із завзятістю іграшкових механічних зайців барабанили однакові мантри про надання можливості власникам паїв розпоряджатися їхнім майном, про зростання економіки та залучення інвестицій після запровадження ринку землі.

Найціннішим є те, що на парламентських слуханнях дали висловитися тим, для кого земля є не просто товаром. Так, д. е. н., заступник директора Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» Ольга Ходаківська переконана, що напрацьована модель ринку, яку так активно проштовхує влада, орієнтована не на українських фермерів, а на транснаціональні корпорації та латифундії.

«У країнах Східної Європи відкриття ринку землі було виваженим, поступовим й розтягнутим у часі процесом. Країни ставали спочатку членами ЄС, разом із цим вони отримували доступ до бюджетної підтримки Євросоюзу, дешевих та довгих кредитів для своїх

аграріїв, гарантування захисту права на користування своїм майном й своїми активами», — пояснила науковець.

Вона нагадала, що Україна у 2014-му, підписавши Угоду про асоціацію з ЄС, взяла на себе певні зобов'язання, в тому числі щодо підтримки малих й середніх фермерських господарств, а також щодо впровадження політики розвитку сільської місцевості. Щоправда, зараз про ці зобов'язання влада забула.

«Сьогодні тисячі людей вийшли під стіни Верховної Ради. Це лише перше попередження, перша ластівка. Далі буде. Якщо українські фермери кажуть, що така модель обігу землі їх не влаштовує, невже вони не будуть почувити?» — підсумувала фахівець.

У КРАЇНАХ СХІДНОЇ ЄВРОПИ ВІДКРИТТЯ РИНКУ ЗЕМЛІ БУЛО ВИВАЖЕНИМ, ПОСТУПОВИМ Й РОЗТЯГНУТИМ У ЧАСІ ПРОЦЕСОМ

Своєю чергою голова СВГ «Вікторія», депутат Вінницької облради 7-го скликання Сергій Лановик наголошує, що питання землі — це питання існування держави в цілому.

«Ми за реформи, але такі, які б нас не знищували, а робили сильнішими. Я фермер з 1992 року. Тоді ми брали в постійне користування по 20 га землі. Зараз у мене в користуванні 150 га землі. І я не розпайовував її, бо вважаю, що земля — це багатство нації, вона повинна переходити від одного покоління до іншого. Так, ринок має бути. Але купувати пайову землю повинна тільки держава. Тим більше, що сьогодні йде окупаційна війна в країні. Тому пропоную відкликати законопроект як недолугий, що протирічить Конституції, суперечить інтересам українського народу й загрожує суверенітету держави», — зазначив він.

Академік НААН, директор Національного наукового центру «Інститут аграрної економіки» Юрій Лупенко висловив бачення аграрної науки щодо оптимальної моделі ринку землі для України.

«Формування багатоукладної сільськогосподарської економіки може бути досягнуте за умов створення потужного середнього класу на селі — сімейних фермерських господарств. Це позиція не тільки аграрної науки, це синтез багаторічного світового досвіду. Досягти цього можна шляхом поетапного запровадження обігу сільгоспземель: спочатку для селян — фізичних осіб, безпосередньо зайнятих у сільському господарстві. За 3–5 років — для всіх інших покупців, включаючи юридичних осіб. Бо не зможе навіть багатий селянин виграти аукціон у середнього підприємства. Підтвердженням тому є те, що минулоріч середні доходи одного сільського домогосподарства склали 95 тисяч гривень, а одного сільського підприємства — майже 140 млн гривень.

Ми також підтримуємо надання пільгових кредитів на придбання землі, але виключно для сільських мешканців — потенційних фермерів. Разом з обігом землі має бути запроваджений Земельний іпотечний банк, який підтримуватиме високу вартість нашої землі», — пояснив він оптимальну модель ринку землі.

Також науковець вважає, що Україна може відкрити доступ європейським фермерам до українських чорноземів тоді, коли наша країна отримає статус члена ЄС.

Під час парламентських слухань висловлювалося дуже багато слушних й конструктивних думок і зауважень. Але «зелені» поводитися, як у приказці про Васку, який слухає та їсть. І хоч перший заступник спікера парламенту Руслан Стефанчук й пообіцяв, що всі виступи будуть передані до профільного комітету, та чи будуть вони враховані, велике питання. Тому, як зауважила лідер «Батьківщини» Юлія Тимошенко, українцям час об'єднатися, аби не допустити реалізації антинародного плану влади.

«Ми всі — український народ, і нас можуть розділити тільки штучно, обманом та маніпуляцією. Якщо ми всі разом не зрозуміємо, що з нами роблять і як цьому опиратися, це буде означати, що ми поставимо і себе, і всю Україну під ризик», — зазначила вона.

Сторінку підготував Олекса ГОНСЬКИЙ

Сьогодні о 16.00 за паризьким часом відбудеться зустріч «нормандської четвірки», якій передувало безліч суперечливих заяв і дій з боку команди Зеленського. Тут і розведення військ, і призначення радником секретаря РНБО Сивохо, який пропонував вибачитися перед тими, хто став на сторону окупантів. А чого варті одкровення, що межують із абсурдом, помічника Зеленського Єрмака на кшталт амністії бойовиків чи зведення стіни у разі відсутності прориву на переговорах у Парижі? Тому не дивно, що у неділю українці в багатьох містах України зібралися на віче, щоб дати президенту напуття «Ні капітуляції!».

Насправді кількість тих, хто переживає за незалежність держави, значно більша, ніж тих, хто у замовних опитуваннях виступає за мир на будь-яких умовах й за хоч які поступки Путіну. Це дає надію, що пан Зеленський не перетне червоних ліній, які ставитимуть хрест на нашій незалежності.

Напередодні зустрічі в Парижі Зеленський та його оточення окреслили позиції, на яких наполягатимуть під час переговорів. Насамперед — це припинення вогню по всій лінії розмежування. Другий пункт — обмін всіх на всіх, причому українська сторона заявляє, що знає про кожного полоненого та утримуваного в ОРДЛО. А вже є відповідні списки Червоного Хреста. Третя позиція: за умови виконання перших двох пунктів розпочнеться політичний процес — вибори за українським законодавством і стандартами ОБСЄ.

Своєю чергою міністр закордонних справ Вадим Пристайко окреслив червоні лінії, за які не перейде Україна під час переговорів у жодному разі.

«Для нас червона лінія — зміни до Конституції. Також червоні лінії — те, що ми не допустимо впливу на наші зовнішньополітичні пріоритети; кордон (на *непідконтрольній* зараз території Донбасу. — Прим. ред.) має бути українським; не можна проводити вибори, доки там перебувають озброєні люди і незаконні збройні формування, і так далі», — перерахував він.

Окрема вимога щодо встановлення контролю України за українсько-російським кордоном на окупованих частинах Донецької та Луганської областей, можливо, із спільним контролем із ОБСЄ. Принциповою позицією Києва також є відсутність прямих переговорів України із само-

ЩЕ НАПЕРЕДОДНІ САМІТУ І РОСІЙСЬКА, І УКРАЇНСЬКА СТОРОНИ ЗАЯВЛЯЛИ ПРО ТЕ, ЩО, НАЙІМОВІРНІШЕ, НІЯКОГО ПРОРИВУ В «НОРМАНДСЬКОМУ ФОРМАТІ» НЕ БУДЕ — ВСЕ ОБМЕЖИТЬСЯ ПІДСУМКОВИМ КОМЮНІКЕ, ЯКЕ НЕ МАТИМЕ ЮРИДИЧНИХ НАСЛІДКІВ. АЛЕ Ж КОЖЕН ВСЕ Ж ТАКИ НАМАГАТИМЕТЬСЯ ПОВЕРНУТИСЯ ХОЧ ІЗ ЯКИМЬОСЬ РЕЗУЛЬТАТОМ. МОЖЛИВО, ЗЕЛЕНЬСЬКОМУ ВДАСТЬСЯ ДОБИТИСЯ ОБМІНУ ПОЛОНЕНИМИ. НА ТЛІ ПАДІННЯ ЙОГО РЕЙТИНГУ ТА ПАМ'ЯТАЮЧИ ПРО ЗВІЛЬНЕННЯ МОРЯКІВ, ЙОМУ ЦЕ НЕ ЗАВАДИТЬ. ПУТІН ОБОВ'ЯЗКОВО БУДЕ ВЕСТИ МОВУ ПРО ТРАНЗИТ ГАЗУ ЧЕРЕЗ НАШУ КРАЇНУ Й ПРОДАВЛЮВАТИ ПРЯМІ ПОСТАВКИ. ІНШІ ПОЗИЦІЇ, СКОРІШ ЗА ВСЕ, ЗАЛИШАТЬСЯ НЕЗМІННИМИ

проголошеною «владою» окупованих територій.

Насправді ці позиції, якщо українська сторона дотримуватиметься їх, повністю не співпадають із планами Кремля, який вчергове хоче підштовхнути Київ до прямих переговорів із «владою» ОРДЛО. Також Москва наполягає на першочерговому виконанні політичної частини «Мінських угод». Ну і як завжди буде притримуватися позиції «ихтамнет».

І хоч одна частина команди Зеленського каже про те, що

зміни до Конституції — червона лінія, яку не перетинатимуть, той самий Єрмак каже про готовність закріпити в Основному Законі додаткові права ОРДЛО, але це нібито не буде ані автономія, ані федералізація.

Тому позиція українського суспільства, яке вийшло напередодні нормандського саміту на вулиці міст проти капітуляції, більш ніж зрозуміла. А вже те, що нам пред'являють, — суцільні протиріччя.

Більше того, Зеленський, який не може похвалитися

досвідом у дипломатії, опиниться серед досвідчених «акул», які за довгі роки в політиці бачили багато чого. І, на жаль, не варто розраховувати на те, що Макрон із Меркель дуже пручатимуться, коли Путін у звичній для себе манері намагатиметься ламати Зеленського через дипломатичне «коліно». У кожного з них свій окремий інтерес — вдати, що нормандський саміт прокладе шлях до миру в Україні, а на яких умовах — то вже не так важливо.

Макрон, на жаль, заплутався у власних бажаннях та аж надто захоплений амбітними планами лідерства Франції в ЕС, навіть шляхом експериментів над своїм народом, який, до речі, не припиняє акцій протесту проти його політики.

Меркель, яка в день саміту спочатку проведе двосторонню зустріч із Путіним, а потім із Зеленським, мріє піти на спочинок, і хоча б навіть умовним миром в Україні поставити красиву крапку у своїй політичній кар'єрі. Звичайно, її відносини з Путіним вже давно не такі теплі. І зараз під час «Нормандії» вона матиме жорстку розмову з ним щодо причетності державних органів Росії до вбивства у Берліні етнічного чеченця з Грузії Зелімхана Хангошвілі. Тому насправді багато чого залежатиме саме від точності й жорсткості формулювань української сторони.

Зрозуміло, що ще напередодні саміту і російська, і українська сторони заявляли про те, що, найімовірніше, ніякого прориву в «нормандському форматі» не буде — все обмежиться підсумковим комюніке, яке не матиме юридичних наслідків. Але кожен все ж таки намагатиметься повернутися хоч із якимось результатом. Можливо, Зеленському вдасться добитися обміну полоненими. На тлі падіння його рейтингу та пам'ятаючи про звільнення моряків, йому це зовсім не завадить. Звичайно, не всіх на всіх. Але, так би мовити, хоча б першу партію. Путін обов'язково буде вести мову про транзит газу через нашу країну й продавлювати прямі поставки. Інші позиції, скоріш за все, залишаться незмінними. Тому в підсумковому комюніке ми побачимо спільну заяву про перші кроки до наближення миру.

Якщо Зеленський приїде до України з тим, що неприйнятне для суспільства, президентом йому бути недовго. Та й згадаємо про те, що в нас парламентсько-президентська форма правління. А для продавлювання змін до Конституції в «слуг» вже не вистачить голосів, бо і в монобільшості є багато мислячих людей. Тому й закон про особливий статус знову буде продовжено на рік. А чи будуть нові переговори у «нормандському» або «будапештському форматі», покаже час.

Зараз можна сказати, що козири в переговорному процесі є як у України, так і у РФ. Кожна сторона має кілька сценаріїв. Але який із них спрацює й чи не з'їсть із трохами при європейських свідках російський крокодил Україну, покаже час. Головне, що Україна не має наміру капітулювати, незалежно від Зеленського.

Антоніна МІРОШНИЧЕНКО

КОНТЕКСТ

«Батьківщина» визначила червоні лінії в переговорах у Парижі

Фракція «Батьківщина» напередодні переговорів у «нормандському форматі» разом із фракціями «Голос» і «Європейська солідарність» чітко визначили червоні лінії, за які президент України не має права заходити.

«Досі ми не знаємо, в чому полягає план президента Зеленського, з чим він їде на зустріч у Парижі. І саме для того, щоб з'ясувати його позицію, було зроблено цю заяву. Тому ми закликаємо усі державницькі партії та громадські організації долучитися до спільної боротьби», — наголосив заступник голови партії «Батьківщина» Сергій Соболєв.

За словами народного депутата, оприлюднена заява має на меті запобігти діям політиків, які можуть зашкодити українській держа-

ві. Саме тому три політичні сили ухвалили документ, де чітко визначені ключові вимоги, які не може порушити ані президент, ані парламентська більшість, ані уряд. А саме:

- Жодних компромісів щодо унітарності держави — ніякої федералізації.
- Жодних компромісів щодо європейського та євроатлантичного курсу.
- Жодних політичних дій, зокрема виборів, на нині окупованих територіях Донбасу до виконання

умов безпеки та деокупації, зокрема виведення російських військ, роззброєння незаконних збройних формувань, встановлення контролю за кордоном.

- Жодних компромісів щодо деокупації та повернення Криму Україні.
 - Жодного припинення міжнародних судових процесів проти Росії.
- Парламентські фракції координуватимуть свої дії для дотримання наведених вимог і відстоювання національних інтересів України.

Нещодавно минуло півроку, як Володимир Зеленський посів президентське крісло. В експертному середовищі та в ЗМІ активно підводили підсумки першого півріччя. Втім, поки що успіхів так і не знайшли, навіть під лупою.

В плюс гаранту можна зарахувати лише звільнення наших політв'язнів. Все інше — порожнеча та тотальні небезпеки. Більш того, Зеленський примудрився за давньою українською традицією забути про свої обіцянки. Тож не дивно, що рівень підтримки гаранта катастрофічно падає.

Так, з 22 по 25 листопада КМІС провів опитування, результати якого якраз і свідчать про цей факт. Опитування охопило всю Україну, окрім окупованих територій Донбасу та анексованого Криму. Проводилось за методом САТІ (телефонні інтерв'ю з використанням комп'ютера) на основі випадкової вибірки мобільних телефонних номерів. Вибірка репрезентативна для дорослого населення (віком 18 років і старше).

Тож, згідно з результатами, протягом осені частка тих, хто ставиться до Зеленського позитивно, зменшувалась: 73% у вересні, 66% у жовтні, 64% на початку листопада, 52% наприкінці листопада. Тож за три місяці маємо мінус 21%! Це фактично український рекорд.

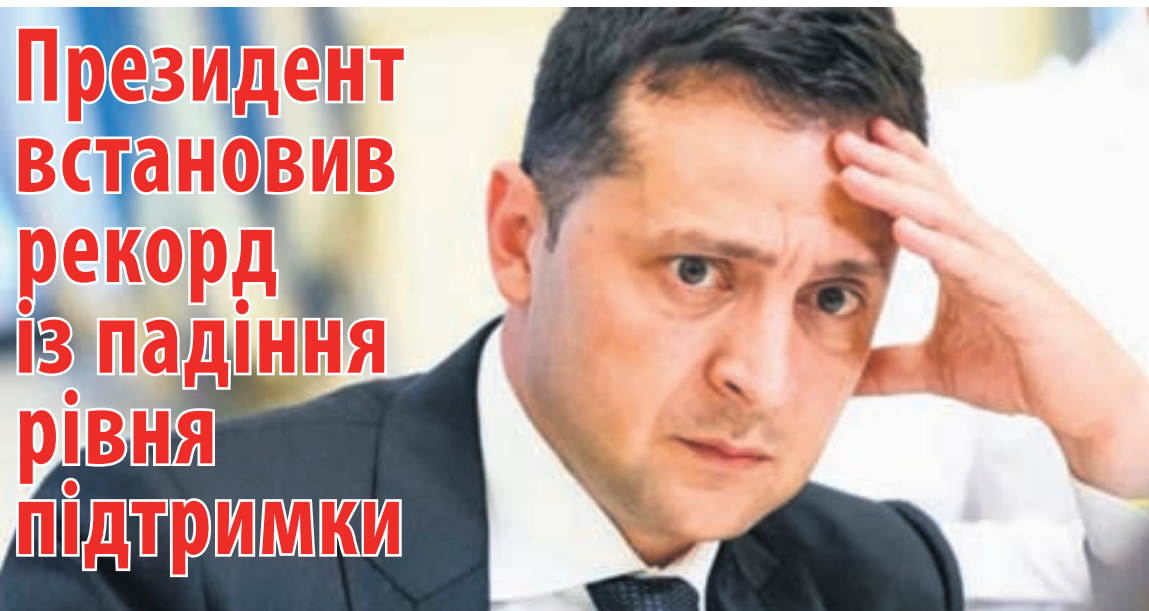
Водночас частка тих, хто ставиться до Зеленського негативно, протягом осені зростала: 7% у вересні, 9% у жовтні, 12% на початку листопада, 19% наприкінці листопада.

Разом із тим падає й рівень підтримки глави Кабміну Олексія Гончарука — з 17% до 11% за три місяці. І навпаки, негативне ставлення до прем'єра за цей час зросло з 9% до 25%.

Яна ДЖУНГАРОВА

Президент встановив рекорд із падіння рівня підтримки

ПРОТЯГОМ ОСЕНІ ЧАСТКА ТИХ, ХТО СТАВИТЬСЯ ДО ВОЛОДИМИРА ЗЕЛЕНЬКОГО ПОЗИТИВНО, ЗМЕНШУВАЛАСЬ: 73% У ВЕРЕСНІ, 66% У ЖОВТНІ, 64% НА ПОЧАТКУ ЛИСТОПАДА, 52% НАПРИКІНЦІ ЛИСТОПАДА. ТОЖ ЗА ТРИ МІСЯЦІ МАЄМО МІНУС 21%! ЦЕ ФАКТИЧНО УКРАЇНСЬКИЙ РЕКОРД

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

«Гарант йде врозріз із тим, що обіцяв людям під час виборчої кампанії»

Сергій БИКОВ,
політичний консультант,
голова аналітичного
центру ІНПОЛІТ:

«Основні причини падіння рівня підтримки — президент Володимир Зеленський йде врозріз із тим, що обіцяв людям під час виборчої кампанії. У своїй програмі він вказував, що всі стратегічні питання буде вирішувати, узгодивши позицію з українським народом. Тобто через референдуми! Але при цьому профільний закон, який, до речі, зареєструвала лідер фракції «Батьківщина» Юлія Тимошенко разом з однопартійцями, чи будь-який інший закон щодо проведення плебісцитів, так і не ухвалили. Це питання взагалі зняли з порядку денного. Натомість у команді президента начебто пишуть свій проект. Довго-довго...

А тим часом влада одноосібно приймає рішення, що українську землю будуть продавати по латиноамериканській моделі... І, звісно, з людьми нічого не узгоджував. При цьому наступають на горло малому бізнесу, прибирають верхню межу для підвищення комунальних тарифів. Це все роблять без узгодження з українцями. Навіть питання закінчення війни ніхто з народом не обговорює. Люди не уявляють, із чим президент полетів у Париж... Вони не розуміють, чого очікувати: особливого статусу, який перетворить частину Донбасу на ракову пухлину, чи дійсно повернення окупованих територій...

Якщо глава держави і надалі не слухатиме людей і прийматиме одноосібно рішення (хоча у нас парламентсько-президентська республіка, а не суто президентська), то рівень його підтримки буде катастрофічно падати з кожним днем.

Зазвичай рейтинг президентів починає просідати після року їхнього правління.

А Зеленський фактично встановив рекорд. Навіть Віктор Ющенко залишився позаду. Та загалом для українців характерно спочатку створювати собі кумира, а потім у ньому розчаровуватися.

Але набагато важливіше, ніж показник підтримки, — рівень посереднього ставлення до президента. Це коли люди не підтримують і не виступають радикально проти. І саме дослідження КМІС свідчить, що українцям стає байдуже до дій глави держави. Бо й сам гарант не звертає уваги на потреби людей. І це дуже небезпечно.

Що стосується «Слуги народу»... Ані президент, ані представники його партії так і не уточнили: вони слуги якого народу? Українського? Чи може, іноземних олігархів? І це стосується знову-таки не тільки відкриття ринку землі, але і суттєвого тиску на малий бізнес.

Насправді перспективи «СН» досить туманні, а можливо й трагічні для самого

бренду... Та якщо політтехнологи гаранта вирішать використати схему «цар хороший — бояри погані», то це може якимось чином врятувати рейтинг пропрезидентської політсили. Якщо хтось зі «слуг» буде показово покараний (а не просто вигнаний із фракції), то це матиме ефект, хоча й короткостроковий. Зеленський — професійний медійник, який всю кар'єру будував на рейтингах, тож коли рівень підтримки його власний та його партії стрімко покотиться вниз, ця технологія може бути використана.

Що стосується рівня підтримки прем'єра Олексія Гончарука... Його не сприймають як самостійного гравця та управлінця. Всі розуміють, що він прем'єр-міністр Володимира Зеленського, який управляє урядом Володимира Зеленського. Тож і його рейтинг пов'язаний з рівнем підтримки гаранта. І він просідатиме, але не так радикально. Саме через те, що Гончарук — несамостійна фігура.

«Зеленський повністю інтегрувався в існуючу політичну систему»

Олег ПОСТЕРНАК,
кандидат історичних
наук, політтехнолог,
керівник «Центру
політичної розвідки»:

«По-перше, треба розуміти, що рівень підтримки та електоральний рейтинг — різні речі і їх не варто плутати. Можна голосувати за певного кандидата і також підтримувати й інших політиків. І навпаки. Тож рівень підтримки в принципі може бути більшим за реальний рейтинг.

По-друге, треба враховувати, що отримані Зеленським у другому турі президентських виборів 73% — це також не його особистий рейтинг. Бо ж його підтримували й ті виборці, які в першому турі віддавали голоси іншим кандидатам. Більш-менш реальний рейтинг Зеленського — результат, який на парламент-

ських виборах взяла партія «Слуга народу», тобто 43%.

Чому ж рівень підтримки та рейтинг падають? Через завищені очікування. Втрачається ефект новизни, відбувається руйнування образу контрсистемника, який активно експлуатувався під час президентської виборчої кампанії. Картинка була, що глава держави їздитиме на велосипеді, а наразі він пересувається великим кортежем (хоча говорив, що такого не буде). Мабуть, тому президент Естонії Керсті Кальюлайд і подарувала нашому гаранту велосипед.

Насправді президент повністю інтегрувався в існуючу політичну систему. А це не відповідає очікуванням українців — обрати народного, несистемного главу держави. Уже зараз якась частина публіки розуміє, що всі старі схеми, прийоми, алгоритми поведінки оточення, все повністю залишилось таким, як і раніше. І скоро це зрозуміє й інша частина

суспільства, яка чекала на докорінний злам системи, трансформацію держави та масштабні реформи. Бо ж навзаєм нам пропонують ту ж земельну реформу, яка жодним чином не відповідає інтересам громадян. Або якісь проміжні рішення, які загрожують проблемами в майбутньому. А системної роботи, на жаль, немає.

Багато що залежатиме від результатів переговорів «нормандської четвірки». Вже в середині грудня можна робити електоральні заміри і дивитися на динаміку. Хоча тенденція до спалення рейтингу — універсальна. Загалом до весни рейтинг Зеленського зведеться до відсотків його електорального ядра в першому турі виборів.

Нинішній глава держави демонструє найбільшу динаміку падіння рейтингу серед усіх українських президентів. Знову-таки через завищені очікування. Коли Віктор Янукович прийшов до влади, усі

розуміли, чого від нього чекати. Під час президентства Петра Порошенка домінуючою емоцією був страх після анексії Криму та початку АТО. Тому Порошенку довгий час (мабуть, завдяки саме війні, як це не страшно звучить) вдавалося зберігати підтримку. У перші два роки у нього не було такого різкого просідання. Рейтинг Віктора Ющенка почав танути після розколу у помаранчевій команді та відставки уряду Юлії Тимошенко. Але і він не демонстрував такого стрімкого падіння...

А що буде з рейтингом «Слуги народу», бо ж партія тісно пов'язана з президентом? Прогнозую, що рейтинг політсили буде падати навіть швидше, аніж президентський. Численні скандали похитнули її позиції. Тепер усе залежатиме від успіхів... Але поки що їх нуль (можна тільки згадати звільнення полонених, як загальний успіх влади). Тому звідки росте рейтинг?».

Нова українська влада надто любить перезавантаження. Володимир Зеленський розпочав чергову так звану судову реформу, а також за допомогою Верховної Ради зробив рестарт Національного агентства з питань запобігання корупції. Нині настав час Державного бюро розслідувань. Та чи стане це перезавантаження ефективним? Спробуємо розібратись.

Ініціатором закону №2116 «Про внесення змін до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань» став сам президент. І от минулого тижня парламент у другому читанні ухвалив документ. В основному голосами пропрезидентської фракції.

Ось декілька основних моментів президентської ініціативи, деякі з яких є надто суперечливими й небезпечними.

Так, у статті 11 Закону «Про ДБР» визначався такий порядок призначення очільника та його заступників: директор Держбюро призначається на посаду президентом за поданням прем'єра після проведення конкурсу. Нині статтю виправили, і виявилось, що після проведення конкурсу його переможця призначає лише президент. Чому випав Кабмін? І чому глава держави одноосібно приймає рішення?

Другий момент. У тій же статті 11 було вказано, що перший заступник та заступник директора ДБР призначаються на посаду та звільняються з посади директором ДБР за поданням конкурсної комісії. Нині цю норму виключили. Тож глава Держбюро отримує повноваження особисто призначати і звільняти своїх заступників.

Третій момент. Стаття 4 Закону «Про ДБР» визначає гарантії його незалежності. Раніше було передбачено ко-

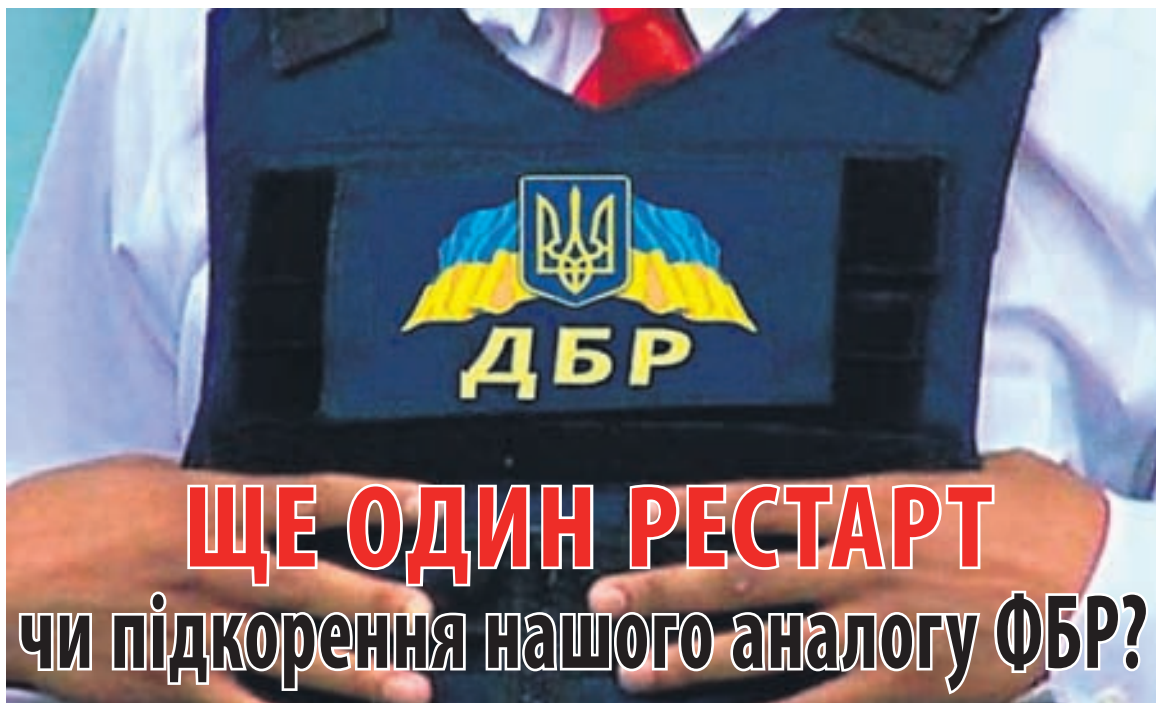
легіальне прийняття керівництвом ДБР найважливіших рішень. Цей пункт виключили.

Стаття 10 Закону «Про ДБР» визначала, що керівництво його діяльністю здійснює директор, який частину своїх повноважень реалізує спільно із першим заступником і заступником. А після перезавантаження очільник Держбюро керуватиме ним самостійно.

І останнє: президентським законом посилено контрольну функцію Верховної Ради. Зокрема, директор ДБР буде звітувати перед парламентом. І ВР може визнати його роботу незадовільною і звільнити. Але ж депутати можуть бути зацікавленими в цьому, якщо самі є фігурантами тих чи інших справ...

Та найголовніше — питання щодо фактичної незалежності ДБР. Чи не стане Бюро повністю підконтрольним Банковій? Президент же фактично отримає право одноосібно призначення його директора... І не треба забувати, що з 1 січня 2020 року, коли депутатська недоторканність буде остаточно ліквідована, ДБР відіграватиме надто важливу роль. До речі, чи це останнє перезавантаження? Здається, що ні, і наступними треба приготуватися НАБУ та САП.

Також цікаве питання: а хто ж, власне, очолить ДБР? Так, Романа Трубу звільнено разом з його заступниками. За п'ять днів після підписання закону має бути призначе-

ЩЕ ОДИН РЕСТАРТ чи підкорення нашого аналогу ФБР?

ний тимчасово виконуючий обов'язки. А за кілька місяців після проведення конкурсу ми дізнаємося ім'я нового директора Держбюро. Цікаво, що нині в ЗМІ пророкують, що це може бути нинішній заступник генпрокурора Віктор Трепак (писали, що саме його зроблять в.о., проте Трепак спростував цю інформацію). Нагадаємо, Віктор Трепак став відомим після того як передав у НАБУ знамениту «амбарну книгу» Партії регіонів. Тож цікаво, чим усе це закінчиться!

Але за усім цим галасом навколо перезавантаження якось вщухла тема розслідування справ Майдану. Що буде з ними? Так, депутати підтримали поправку №318, яка передбачає створення у ДБР управління з розслідування справ Майдану та переведення туди слідчих із ГПУ. Також була закладена можливість збільшити їхню кількість. Раніше закон вка-

зував, що гранична чисельність центрального апарату та територіальних управлінь ДБР становить 1500 осіб. Зараз визначено, що кількість слідчих може визначатися Кабміном за поданням директора ДБР.

Втім, цього замало. Щоб відновити слідство, президент повинен підписати закон, призначити тимчасово виконуючого обов'язки директора ДБР, який своєю чергою затвердить організаційну структуру Держбюро. І в ній вже буде передбачене створення нового управління. Штат нового підрозділу має налічувати 100 осіб. Тож потрібно спочатку перевести слідчих із ГПУ, а на решту місць оголошувати конкурс. Усі ці кроки потребують певного часу. Окрім того, вирішальну роль відіграватиме саме прізвище нового очільника українського аналога ФБР.

Микола БИКОВ

КОНТЕКСТ

Сергій
ВЛАСЕНКО:

«Глава держави отримує можливість прямого впливу на роботу ДБР»

Фракція «Батьківщина» не голосувала за президентський законопроект №2116 «Про внесення змін до Закону України «Про Державне бюро розслідувань» щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань».

На цьому наголосив народний депутат від «Батьківщини» Сергій Власенко, відповідаючи на запитання журналістів у Верховній Раді.

«Цей закон порушує Конституцію України, тому що президент отримує можливість прямого впливу на роботу ДБР. І після його підписання ДБР більше не буде незалежним органом. Це буде орган, підпорядкований президенту», — зазначив політик.

Сергій Власенко переконаний: Зеленський «отримує тотальний контроль за діяльністю Державного бюро розслідувань у неконституційний спосіб» і навряд чи утримається від спокуси зловживати правом призначати та звільняти керівництво ДБР.

«Замість того, щоб покращувати ситуацію в економіці, реально розв'язувати питання з тарифами, президент перебирає на себе повноваження контролю за правоохоронними органами. На жаль, це поганий сигнал для українського суспільства», — обурився народний депутат.

ДУМКА ЕКСПЕРТА

«Головна мета — замінити Романа Трубу на людину, яка буде ближчою до влади»

Руслан БОРТНИК,
директор Інституту аналізу та менеджменту політики:

«У мене неоднозначне ставлення до законопроекту. З одного боку, я вважаю, що модель прийняття рішень у ДБР, яку сформувавали у свій час Блок Петра Порошенка та «Народний фронт», є неправильною. Бо ж ми спостерігали постійне ветування та блокування рішень. Таке собі колективне управління не підходить для силової структури. Тож перехід на одноосібне прийняття рішень — вірне.

З іншого боку, погано, що з ланцюжка призначення директора ДБР зник Кабмін, а залишився тільки президент. Ми все ж парламентсько-президентська республіка!

Та насправді складається враження, що президент просто хотів мати підконтрольну йому структуру. І саме тому

вигадали таку реформу. Усе говорить про те, що мова йде не про перезапуск чи очищення органу... Головна мета — замінити нинішнього директора Романа Трубу на людину, яка буде ближчою до влади, користуватиметься довірою глави держави, керівника Офісу президента та інших впливових гравців у команді президента. Ось тому й виник цей законопроект.

Що потрібно для ефективної реформи? Перш за все знайти інших, більш якісних керівників та співробітників для цієї структури. Людей, які будуть служити закону, а не дзвінку! Необхідно зробити цей орган дійсно незалежним. Також важливо забезпечити якісне проведення конкурсу на посаду керівника. Ще дуже важливо провести лінії відповідальності між усіма силовими структурами. У нас їх чимало, останнім часом з'явилися нові органи, та порядку не побільшало. Тому якісна реформа ДБР повинна передбачати реформу й інших силових структур.

Також необхідно забезпечити незалежність слідчих. У першу чергу — від свого керівництва. Вони мають служити закону, а не виконувати чийсь волю. Водночас необхідно думати над інструментами інституційного контролю над цими органами. Повинні бути впроваджені механізми, які дозволять регулярно контролювати якість роботи слідчих.

Насправді ДБР — фактично наш аналог американського ФБР. І Держбюро наділене величезними повноваженнями... До речі, абсолютно ймовірно, що після перезавантаження черга дійде до НАБУ та САП, і там також будуть призначені конкурси...

Нині багато говорять про кандидатуру Віктора Трепака на посаду директора ДБР. Та я вважаю, що буде хтось інший. Усі ж пам'ятають, яку роль відіграв Трепак у скандалі з Полом Манafortом. Тож його призначення могло би спровокувати кризу у стосунках із Вашингтоном.

«Зелена команда» радо підхоплює антисоціальний прапор попередників. Верифікацію державних соціальних виплат, яку замислювала Наталя Яресько й реалізували Рева–Розенко, завзято продовжує нова влада. Минулого тижня парламентська монобільшість ухвалила у другому читанні та в цілому відповідний законопроект, що поновлює перевірки малозабезпечених: пенсіонерів, багатодітних родин, матерів-одиначок, людей з інвалідністю, студентів тощо. Ну і, звичайно, тих, хто отримує субсидії. Вже у березні нас верифікують по-новому — із більшою прискіпливістю, що межує з цинізмом. Тому багато хто може позбутися держвиплат.

Ухвалений у другому читанні законопроект, який у листопаді ветовав Зеленський задля врегулювання технічних моментів, визначає три види верифікації.

Перша — превентивна. Вона проводиться, коли людина звернулася за держдопомогою або їй ці виплати (пенсії, стипендії тощо) були вперше призначені.

Друга — поточна верифікація, яка передбачає систематичний аналіз даних отримувачів держдопомоги, виявлення невідповідностей поданої інформації зведеним даним, отриманим за допомогою так званої аналітичної платформи — автоматизованої системи, де буде накопичуватися, оброблятися й аналізуватися інформація.

Третій вид — ретроспективна верифікація, яка передбачає перевірку інформації отримувачів держдопомоги, яким вже завершено виплати. Вивчати та перевіряти інформацію про таких людей можна буде впродовж трьох років після припинення виплат. Якщо виявиться, що одержувач приховував деякі дані про себе і фактично не мав права на гроші від держави, то у такому разі отримувач субсидії чи стипендії зобов'язаний буде повернути кошти.

Якщо ж у державних органів виникнуть підозри щодо даних людини похилого віку, органи ПФУ згідно з чинним законодавством мають законне право при-

пинити виплату пенсій строком на 10 днів для з'ясування обставин. Але за рішенням керівника територіального органу ПФУ, згідно з ухваленим законопроектом, цей строк може бути продовжено ще на 15 днів. І нікого не цікавитиме, як літня людина буде виживати без жодного джерела доходу.

До речі, у аналітичній платформі — простіше кажучи, зведеному реєстрі — будуть доступні особисті дані з ім'ям і датою народження, паспортні дані та ідентифікаційний код, адреса прописки та адреса проживання, серія, номер, дата видачі свідоцтва про народження дитини, де і скільки банківських рахунків

відкрито і скільки коштів на них зберігається. Також перевірятимуть й фіксуватимуть у реєстрі наявність квартири або машини, дані податкової служби про джерела доходів, наявність штрафів, у тому числі адміністративних, і... всі перетини споживачем кордонів. Враховуючи те, що будуть дані й про дітей, у тому числі

Полювання на нужденних

й дорослих, не виключено, що якась людина шанованого віку може позбутися субсидії через те, що її повнолітній син чи донька заробив собі на відпустку. Та й заробітчан та їхні гроші буде значно легше контролювати.

Через реєстри або банківський рахунок перевірятимуть і великі покупки, а також наявність земельної ділянки. До реєстру вне-

по державну допомогу та впровадження нарахування та здійснення виплат.

«Норма закону стверджує, що перевірки підлягатимуть отримувачі держдопомоги навіть упродовж трьох років після припинення виплат. Тобто людей за результатами перевірки заднім числом можуть змусити повернути нараховані кошти. Тут

хованих осіб, які в них примусово забирали із зарплати.

«А влада хоче, щоб Міністерство фінансів ще перевіряло, як люди пенсії отримують. Причому прописали настільки жорсткі умови, що за будь-яку помилку при оформленні чи нарахуванні людина повинна повернути отримані гроші за останні три роки.

До речі, за попереднього уряду Мінфін вже проводив такі перевірки й виявив порушення тільки у 2% випадків. При цьому порушення були незначними на кшталт помилок у паспортах чи невірному нарахування пенсій, до якого людина не має жодного відношення, адже цим займаються управління Пенсійного фонду. Тож загалом порушення були не з вини отримувачів соцдопомоги. Звичайно, траплялося, що родичі померлої людини продовжували отримувати за неї пенсію, але таких випадків дуже мало. Тому замість задекларованих урядом десятків мільярдів гривень виручили копійки.

Основна мета — зменшити бюджетні видатки на соціальні програми. І верифікація субсидій у цьому сенсі є більш результативною для держави, адже кількість тих, кому відмовляють у ній, з кожним роком збільшується. При тому, що у людей не зростають доходи. Також сумнівним є інститут інспекторів, які перевірятимуть матеріальний стан людини, заглядаючи у шафи, оцінюючи техніку чи просто пхаючи носа у холодильник. Більше того, ще за часів Яресько отримувачі соцдопомоги позбавлені такого права, як банківська таємниця. І тепер перевірятимуть їхні рахунки», — зазначив він у коментарі «ВВ».

Обидва експерти схиляються до думки, що верифікація в будь-якому разі в тотально бідному суспільстві ні до чого позитивного не призведе. Адже замість того, щоб покращувати добробут людей, розвивати економіку, створювати нові робочі місця, влада полюватиме на найбільш бідних, що лише підвищить рівень напруги й недовіри в суспільстві та збільшить ймовірність зловживань з боку виконавчих органів задля демонстрації своєї ефективності.

Аріна МАРТОВА

ПЕРЕВІРЦІ ПІДЛЯГАТИМУТЬ ОТРИМУВАЧІ ДЕРЖДОПОМОГИ НАВІТЬ УПРОДОВЖ ТРЬОХ РОКІВ ПІСЛЯ ПРИПИНЕННЯ ВИПЛАТ. ТОБТО ЛЮДЕЙ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ПЕРЕВІРКИ ЗАДНІМ ЧИСЛОМ МОЖУТЬ ЗМУСИТИ ПОВЕРНУТИ НАРАХОВАНІ КОШТИ. ТУТ МОЖЕ ВИНИКнути БАГАТО ЗЛОВЖИВАНЬ, У ТОМУ ЧИСЛІ Й ЧЕРЕЗ ПОСТІЙНУ ЗМІНУ КРИТЕРІЇВ ОТРИМАННЯ ТІЄ Ж СУБСИДІЇ

суть кадастровий номер і площу наділу, його місцезнаходження, цільове призначення та нормативну грошову оцінку.

Економічний експерт **Віктор СКАРШЕВСЬКИЙ** у коментарі «ВВ» звернув увагу на те, що в аналітичній платформі зберігатиметься інформація, яку подає про себе людина, звертаючись

може виникнути багато зловживань, у тому числі й через постійну зміну критеріїв отримання тієї ж субсидії. Це є в корні невірним», — зауважив він.

Експерт констатував, що загальні виплати соціальної допомоги з держбюджету складають близько 700 млрд грн. Соцвиплатами в Україні охоплено близько 18 млн осіб.

«Якщо всіх цих людей тотально верифікувати, звичайно, це невідомна справа. Тим більше, що реєстри в нас не співпадають один із одним, вони не поєднані і щодо них є багато технічної роботи. Коли проводилася попередня верифікація, ефект від неї був незначний і вдалося повернути 5–10 мільйонів гривень. Як тепершня верифікація впливатиме на отримувачів соціальних виплат, буде залежати від дій контролюючих і перевіряючих органів й від правозастосування. В будь-якому разі перевірки будуть вибірковими, адже таку велику кількість отримувачів та грошей повною мірою обробити не вийде. Тому буде багато моментів, що позбавили субсидії того, хто має на неї повне право, а хтось отримуватиме й надалі цю держдопомогу, хоч і «грає не за правилами», — пояснив Віктор Скаршевський.

Свою чергою експерт з питань соціальної політики **Андрій ПАВЛОВСЬКИЙ** констатував, що рішення перевіряти пенсії є неправомірним. Адже це не соцвиплата, а гроші застра-

КОНТЕКСТ

Юлія Тимошенко вимагає накласти вето на закони про верифікацію субсидій

Юлія Тимошенко вимагає від президента заветувати ухвалені 3 грудня парламентською більшістю законопроекти №№1231, 2168, згідно з якими держава перевірить усіх отримувачів субсидій за три роки.

Про це голова партії «Батьківщина» Юлія Тимошенко заявила під час брифінгу у Верховній Раді.

«Силами фракції «Слуга народу», у тому числі за підтримки президента, були проголосовані закони, які зобов'язують уряд провести перевірку правильності виплати пенсій, субсидій, соціальних платежів за останні три роки. Замість зниження тарифів у людей планують перевірити й забрати частину субсидій», — зауважила політик.

Юлія Тимошенко пояснила, що відповідно до ухвалених законів влада «за закритими методиками» перевірятиме, чи правильно людям нара-

ховувалися субсидії за останні три роки. У разі, якщо чиновники знайдуть порушення під час оформлення цієї соціальної допомоги, — людей зобов'язують повернути отримані кошти.

«Верифікація означає, що прийдуть в оселю кожного і будуть перевіряти, що там є — холодильник, телевізори. Чи не розкішно живе людина? Вони пропонують не знижувати тарифи. Вони закручують всі гайки та компенсують втрачені бюджетні кошти заморожуванням субсидій та пенсій. Це не завершення епохи бідності», — застерегла Юлія Тимошенко.

Лідер «Батьківщини» попередила: якщо президент підпише ці закони, він стане співучасником «терору проти кожного пенсіонера, проти кожної людини, яка отримувала останні три роки субсидії». Юлія Тимошенко закликала протистояти ухваленим президентською більшістю антинародним рішенням та разом домогтися їхнього вето.

«Якщо ми всією країною не будемо протидіяти цим законам і рішенням, то вони ліквідують населення України. Бо все, що президентська більшість ухвалює, на це спрямоване», — резюмувала голова партії.

У серпні в берлінському Тіргартені був застрелений з близької відстані 40-річний Зелімхан Хангошвілі. Слідчі розглядають версію політичного вбивства на замовлення, розслідування не знайшло жодних ознак на користь інших версій.

Зелімхан Хангошвілі боявся за своє життя. На слуханні справи про надання притулку в січні 2017 року у місті Айзенгюттенштадт у землі Бранденбург Хангошвілі заявив, що Росія його переслідує. За останні кілька років на нього кілька разів здійснювали замах, стверджував колишній командир чеченських повстанців...

Хангошвілі дозволили на деякий час залишитися в Німеччині, чого він і домагався. Але й тут він не почувався у безпеці. 23 серпня 2019 року Хангошвілі був убитий. Не в Росії і не на Кавказі, а в самому центрі Берліна. Вбивство сталося в Малому Тіргартені в районі Моабіт. Батько чотирьох дітей саме прямував на п'ятничну молитву до мечеті, коли ззаду до нього під'їхав велосипедист і з близької відстані вистрелив у голову. Хангошвілі помер на місці.

Відтоді залишається загадкою, хто ж за цим стоїть. Замовне вбивство з кримінальним підґрунтям? Розбірки кавказців? Чи вбивство на замовлення Кремля?

Ймовірний стрілок після скоєння злочину намагався втекти, але його затримали. Кремезний чоловік з вусами і дивним татуванням за паспортом є громадянином Росії

Вбивство Хангошвілі в Берліні: генпрокурор підозрює Росію

на ім'я Вадим Соколов. Підозрюваний сидить у слідчому ізоляторі в Берліні і зберігає мовчання. Повідомляється, що один раз його відвідали дипломати з російського посольства, які надають йому консульську підтримку.

ку: іноземні шпигуни — його сфера відповідальності...

Слідчі припускають, що вбивство в берлінському районі Моабіт могло бути замовлено російською державою або держорганами Чеченської республіки...

подібності із затриманим у Берліні Вадимом Соколовим, підозрюваним у вбивстві. І ось що впадає в очі: у 2015 році Росія раптово припинила міжнародний розшук Вадима К. Тепер німецькі слідчі підозрюють, що російські спецслуж-

Соколов в'їхав на територію Євросоюзу через Париж, заздалегідь подавши заяву про видачу шенгенської візи у французькому консульстві. Повідомляється, що при цьому використовувався номер факсу, за яким можна вийти на компанію, яка раніше співпрацювала з міністерством оборони Росії.

У заяві Вадима Соколова на видачу візи був також вказаний його ймовірний роботодавець — ЗАТ «Руст», бухгалтер і генеральний директор якого підписали довідку. Зазначено, що Соколов у компанії займає посаду інженера. Згідно з даними реєстру юридичних осіб, підприємство перебуває в процесі «реорганізації».

Платформа Bellingcat, де публікуються журналістські розслідування, і видання The Insider вже висловили припущення, що підозрюваного могли підтримувати російські державні органи. Так, доступ до його паспорта заблокований у російських базах даних з позначкою «особа захищена законом».

Якщо федеральна прокуратора після закінчення розслідування звинуватить російську державу у вбивстві Хангошвілі в берлінському Моабіті, це може спричинити серйозний дипломатичний конфлікт. Адже тоді Росію звинуватять у державному тероризмі...

**Флоріан ФЛАДЕ,
Георг МАСКОЛО,
Ронен ШТАЙНКЕ**

*Süddeutsche Zeitung, Німеччина
(Матеріал публікується
зі скороченнями)*

ЯКЩО ФЕДЕРАЛЬНА ПРОКУРАТОРА ПІСЛЯ ЗАКІНЧЕННЯ РОЗСЛІДУВАННЯ ЗВИНУВАТИТЬ РОСІЙСКУ ДЕРЖАВУ У ВБИВСТВІ ХАНГОШВІЛІ, ЦЕ МОЖЕ СПРИЧИНИТИ СЕРЬОЗНИЙ ДИПЛОМАТИЧНИЙ КОНФЛІКТ. АДЖЕ ТОДІ РОСІЮ ЗВИНУВАТЬ У ДЕРЖАВНОМУ ТЕРОРИЗМІ

Розслідування у цій справі веде Управління кримінальної поліції Берліна. Затриманому наразі пред'явлено звинувачення у вбивстві. Але оскільки справа є надзвичайно резонансною, з самого початку про перебіг розслідування постійно звітують генеральному прокурору Німеччини Петеру Фран-

Нещодавно слідчі виявили підозріле розшукове орієнтування російських відомств: у 2013 році уродженець Казахстану Вадим К. вбив російського бізнесмена — і тоді при скоєнні злочину він також нібито їхав на велосипеді. Зіставлення біометричних даних показало високий ступінь

би могли знайти ймовірного вбивцю, завербувати його для власних цілей під новим фіктивним ім'ям...

Ще одне підтвердження можливої причетності російської держави до берлінського вбивства — номер факсу, виявлений під час розслідування. Ймовірний вбивця Вадим

Як Вучич перетворив Сербію на пішака в руках Заходу і РФ

Нещодавно французький президент Еммануель Макрон поставив питання про ефективність НАТО, перешкодив розширенню Європейського союзу і закликав до нових «стратегічних відносин» із Росією. У багатьох країн є причини уважно стежити за його дипломатичними спробами «струснути» систему, але мало хто з них взяв слова Макрона так само близько до серця, як Сербія.

Недавній приклад зовнішнього втручання — матеріали, отримані сербськими спецслужбами, які свідчать про те, що російські шпигуни контактували з колишніми військовослужбовцями сербської армії.

МЗС Росії спростувало цю інформацію, назвавши її «провокацією». Сербський президент Александар Вучич, у свою чергу, заявив, що ця історія не зіпсує відносин між двома країнами і він впевнений, що російський президент Володимир Путін «нічого не знав про це».

Макрон все більш стримано ставиться до розширення Європейського союзу, стверджуючи, що 28 держав-членів спочатку повинні подумати про те, що за останні 15 років ЄС виріс майже вдвічі. На думку Макрона, необхідно також оцінити наслідки виходу Великої Британії зі складу Євросоюзу і переглянути критерії для вступу нових членів.

Сербія вже почала переговори про вступ до ЄС, але слова Макрона, який відмовився відкрити двері союзу тим,

хто в них стукає, стали для Сербії холодним душем.

Також майже всі країни регіону, що оточують Сербію, вже увійшли або ось-ось увійдуть у НАТО, а Сербія як і раніше залишається поза Альянсом і зберігає нейтралітет, оскільки там ще добре пам'ятають натовські бомбардування сербської території під час війни з Косово в 1999 році.

Щоправда, Сербія бере участь у програмі НАТО «Партнерство заради миру» і в натовських навчаннях, але сербські збройні сили також підтримують зв'язок із Росією. Москва постачає Сербії технології і взяла її під свою опіку. Так, нещодавно росіяни доставили до Сербії на навчання свої зенітні ракетні комплекси С-400. Крім того, Росія продає сербам свої літаки, ракети класу «земля-повітря» й іншу зброю.

Аналітики вважають, що слабе верховенство права є для Сербії великою проблемою.

«ЄС турбує не стільки Росія, скільки обставини, що дозволяють їй зміцню-

вати важелі впливу: відсутність верховенства права, відсутність відповідальності, олігархічна гегемонія в державі і корупція», — говорить Дімітар Бечев з «Атлантичної ради», фахівець з російського впливу в регіоні.

«Все це місцеві феномени, але Росія вміє орієнтуватися в подібній обстановці, що зміцнює її позицію», — зазначає експерт.

Нещодавно Брюссель дав оцінку тому, як Сербія виконує критерії для вступу в ЄС. Єврочиновники відзначили, що стурбовані корупцією й тим, що Белград не бажає дотримуватися лінії ЄС у тому, що стосується антиросійських санкцій.

Хоча у Москви немає стільки грошей, як у Китаю або Євросоюзу, щоб витрачати і вкладати в регіоні, вона має великий вплив. Газопровід «Турецький потік», яким російський газ доставлятиметься в Європу в обхід України, повинен пройти через Болгарію і Сербію, щоб потім досягти Угорщини, Німеччини, Австрії та інших країн. Тому Сербія є ключовою ланкою в європейському енергетичному ланцюжку.

Колишній військовий дипломат і співробітник белградського Центру зовнішньої політики Мілан Карагаца не вважає, що Росія будує масштабні плани і хоче стратегічно скористати-

ся Сербією. Проте, на думку експерта, Сербії уготована роль «пішака у великій грі із Заходом».

Завдання Сербії — зберегти нормальні відносини з Москвою, переконавши Брюссель у тому, що країна повинна стати членом Європейського союзу, і уникнути похолодання у відносинах із НАТО.

Член уряду на умовах анонімності заявив, що Сербія має намір і надалі балансувати між Росією і Заходом. Але за будь-якого результату Сербія ризикує перетворитися на дрібного учасника великої геополітичної гри, яка стала більш напруженою після того як Макрон розкритикував НАТО і поставив під сумнів можливості Європи.

Якщо Сербія не увійде до Євросоюзу, то, за словами Бечева, вона може стати схожою на Кіпр або Угорщину. Ці два члени Європейського союзу відомі своїми близькими стосунками з Москвою.

«Якщо Сербія не стане частиною ЄС, вона буде слабкою або проросійською, а для Росії це не так уже й погано», — стверджує експерт.

ХІНА

*Jutarnji list, Хорватія
(Матеріал публікується
зі скороченнями)*

В епоху блокбастерів дуже рідко нас балують гідними детективами. Але ж це один із найцікавіших жанрів! Замість набридлих спецефектів тут на першому місці інтелектуальна гра. І яке ж це свято, коли в прокат виходять такі фільми, як «Ножі наголо».

Згідно із сюжетом, під час святкування свого 85-річчя відомий автор детективів Гарлан Тромбі (Крістофер Пламмер) кінчає життя самогубством, перерізавши собі горло...

Поліція розпочинає розслідування, щоб переконатися, що це був дійсно суїцид. А допомогатиме поліцейським відомий приватний детектив Бенуа Блан (Деніел Крейг). Річ у тім, що хтось таємничий найняв його для цієї роботи, залишивши у нього на порозі товстезний конверт із грошиками. Тож детективу потрібно не тільки розплутати цю справу, а й знайти свого загадкового наймача.

Та перш за все Бенуа Блан повинен зрозуміти: це було дійсно самогубство чи все ж таки вбивство? Бо насправді майже у кожного члена родини був мотив, щоб прикінчити старого. А ще за кілька годин до своєї смерті він розсварився ледь не зі всією сім'єю.

До розслідування долучиться медсестра Гарлана — Марта (Ана де Армас). Ця дівчина точно щось знає!

Та самі родичі Гарлана Тромбі більше чекають не на розкриття таємниці, а на оголошення заповіту. Кому дістанеться сімейний маєток, успішне видавництво та шістьдесят мільйонів доларів? Тож дочка покійного Лінда (Джеймі Лі Кертіс), її чоловік Річард (Дон Джонсон), невістка Джоні (Тоні Коллетт), син Волт (Майкл Шеннон), ще одна невістка Донна (Рікі Ліндхоум) та онуки Ренсом (Кріс Еванс), Мег (Кетрін Ленгфорд) і Джейкоб (Джейден Мартелл) застигли в

очікуванні. І вони будуть дуже здивовані...

Нічого собі акторська компанія! Здається, що творці цього фільму на одних гонорарах зіркам мали б розоритися... Ну а якщо серйозно, то такого свята нам давно не влаштовували. Деніел Крейг у ролі Бенуа Блана просто неймовірний. Його персонаж — такий собі мікс Еркюля Пуаро та Коломбо. Він наче відається в мозок, при цьому почуття гумору йому не позичати. До того ж глядачі вже скучили за Крейгом, якого зараз на екрані не так і багато...

Гідну компанію йому склала Ана де Армас, яка зіграла медсестру Марту. Вона стала таким собі Ватсоном. Раніше ця кубино-іспанська актриса знімалася здебільшого у всякому непотребі, і от нарешті їй дісталась одна з головних ролей у гарному кіно. І треба сказати, що зіграла вона на рівні зі знаменитостями. До речі, цікава деталь: наступного року Ана де Армас і Деніел

«НОЖІ НАГОЛО»:

такому сюжету позаздрила б Агата Крісті!

згадують як тата Дакоти Джонсон, зірки «П'ятдесяти відтінків сірого»... Але ж насправді Дон Джонсон — дуже талановитий актор, якому, на жаль, не дуже щастить зі сценаріями та запрошеннями режисерів... Тож і за нього можна порадіти.

Тоні Коллетт — це щось! Вона стала справжньою прикрасою стрічки «Ножі наголо». Її гра філігранна та бездоганна.

матичні шибайголови Тоні Старк чи Тор... Але цього разу Крісу Евансу пощастило з його героєм. Він ще та штучка...

«Ножі наголо» — другий кращий фільм року. Звісно, після «Одного разу в... Голлівуді». Але насправді такому сюжету позаздрила б сама Агата Крісті! До речі, режисер та сценарист Раян Джонсон, зокрема, і надихався творами видатної авторки

Раян Джонсон велику увагу приділив деталям: кожна річ, кожне слово, кожна сцена продумана і значима. Тож Джонсон створив неймовірне кіно: за понад дві години екранного часу ви не зрушите з місця, забудете про нагальні справи та взагалі усі проблеми...

А ще тут просто чудова музика, яку написав двоюрідний брат постановника Нейтан Джонсон. А як постаралися декоратори... Дизайн будинку, в якому відбувається дія, фантастичний. Кожний предмет інтер'єру буквально має свій сенс та наче передає повідомлення глядачу.

«Ножі наголо» — це неймовірна вистава з прекрасними акторами. Можна позаздрити тим, хто ще не бачив цей фільм. І здається, що геніальний Бенуа Блан може розслідувати ще не одну справу... До того ж наступного року актор Деніел Крейг назавжди прощається з «бондіаною». А тут могла б з'явитися нова франшиза... А що? Непогана ідея!

«НОЖІ НАГОЛО» — ЦЕ НЕЙМОВІРНА ВИСТАВА З ПРЕКРАСНИМИ АКТОРАМИ. МОЖНА ПОЗАЗДРИТИ ТИМ, ХТО ЩЕ НЕ БАЧИВ ЦЕЙ ФІЛЬМ. І ЗДАЄТЬСЯ, ЩО ГЕНІАЛЬНИЙ БЕНУА БЛАН МОЖЕ РОЗСЛІДУВАТИ ЩЕ НЕ ОДНУ СПРАВУ...

Крейг зустрінувшись ще в одній стрічці — «007: Не час помирати». Тож чекаємо з нетерпінням...

Дуже приємно було бачити Джеймі Лі Кертіс. Ну нарешті їй дісталась гідна роль. Це вам не маразматичний «Геловін»!

Чудово вписався у цей вишуканий детектив і Дон Джонсон. Останнім часом його більше

Хоча все ж серцем фільму став Крістофер Пламмер. Ох він же всіх і заплував!

Та найбільше здивував Кріс Еванс. Ми вже якось звикли його бачити в ролі Стіва Роджерса (Капітан Америка) з «Месників». Але, чесно кажучи, цей персонаж трохи нудний, бо він аж надто правильний. Це вам не хариз-

детективів «Вбивство у Східному експресі», «Смерть на Нілі», «Дзеркало тріснуло», «Зло під сонцем». І це дуже відчутно. Втім, постановник у деяких моментах навіть перевершив класика. Наприклад, приправив цю криваву і зовсім невеселу історію гумором. При цьому жарти тут дуже вишукані та влучні.

«Абатство Даунтон» і порожнеча

«Абатство Даунтон» — британський телесеріал, знятий за сценарієм Джуліана Феллоуза, який виходив у ефір з 26 вересня 2010 року по 25 грудня 2015 року і налічував шість сезонів. Дія серіалу відбувається в так звану постедвардіанську епоху в абатстві Даунтон, розташованому в Йоркширі, де живе родина аристократів Кроулі та їхня прислуга. Цей багатосерійний драматичний телефільм полонив серця мільйонів глядачів у всьому світі. Втім, історія закінчилася, як здавалося, раз і назавжди. Однак...

У квітні 2016 року стало відомо про те, що творці серіалу розглядають можливість зйомок повнометражного художнього фільму. Тож Джуліан Феллоуз взявся до роботи, і вже на початку 2017 року всім учасникам проекту був розісланий сценарій. Ну а влітку 2018-го з'явилася офіційна інформація з підтвердженням того, що повнометражний фільму бути. І ось тільки нещодавно

картина вийшла в прокат. Тож ми знову зустрінемося із нашими старими друзями: Робертом Кроулі (Г'ю Бонневіль), леді Мері Телбот (Мішель Докері), Корою Кроулі (Елізабет Макговерн), Едіт Пелгам (Лора Кармайкл) Джоном Бейтсом (Брендан Койл), Анною Бейтс (Джон Фрогат), Томом Бренсоном (Аллен Ліч), Томасом Барроу (Роб Джеймс-Кольєр), Чарльзом Карсоном (Джим

Картер) та багатьма іншими улюбленими героями.

Згідно із сюжетом, до абатства Даунтон із коротким візитом мають завітати королівські особи. Тож тепер родина Кроулі, а також уся прислуга мають підготуватися до цієї події. Прийом треба влаштувати на найвищому рівні та не осоромитись. Втім, як виявилось, це не так просто зробити, коли на п'яти насту-

пає королівська челядь, що приїхала в абатство віддавати накази.

Насправді для тих глядачів, які не бачили серіал, повнометражний фільм буде абсолютно нецікавим. Тож їм і часу на перегляд витратити не варто (не будуть же вони в пришвидшеному темпі переглядати усі шість сезонів, щоб бодай щось зрозуміти). Та й фанатам «Абатства» стрічка навряд чи сподобається. Більш того, здається, картина їх просто засмутить. Бо ж досить непогану драму перетворили на недокомедію. Замість сюжету тут солодка патока, замість режисури — порожнеча. Актори, здається, й самі не раді цьому рестарту. І це, власне кажучи, ще один доказ того, що крапки не треба перетворювати на три крапки. Якщо історія закінчена, то не варто шукати привід для того, щоб її розпочати знову.

Сторінку підготувала Євгенія ПРОРИВАЙ

Головний редактор — Анна СПІВАК, відповідальний секретар — Олексій СОКУР

Свідоцтво про держреєстрацію КВ №21058-10858 ПР від 14.11.2014 р.

Редакція: 01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 7

Пишіть на адресу: ТзОВ «Структура ІТ», а/с 155, м. Київ, Україна, 04080

Засновник та видавець: ТзОВ «Структура ІТ» Тел.: (044) 359-04-54 e-mail: gazetavv@i.ua

Газету надруковано ТзОВ «Мега-Поліграф» 04073 м. Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14

Замовлення № 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Наклад 97 525 прим. Рекомендована ціна 5 грн 00 коп.

Передплатний індекс: 49450

При використанні публікацій посилання на газету «ВВ» обов'язкове.

Редакція газети «ВВ» може не поділяти думку авторів.

Відповідальність за матеріали у рубриці «Точка зору» несуть автори текстів.

Відповідальність за зміст рекламних матеріалів несе рекламодавець.

